

HÖRNSTENEN

TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

HÖRNSTENEN ÄR KRISTUS JESUS SJÄLV (EF 2:20)

3/2024

STI OCH FJELLHAUG
BÖRJAR SAMARBETA

ÄR KYRKANS TURBULENS NÖDVÄNDIG?

Situationen inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har länge liknat en omskakad Cocis-flaska. Det inre trycket är så högt att det pressar ut medlemmar i olika riktningar även genom små sprickor. Innan bruset har stillat sig kommer det en ny omskakning och ett nytt stänk. Efter varje ny stöt är insidan tommare och tommare. Är detta verkligen nödvändigt? Vem tjänar på detta brus?

Vid sidan av mitt arbete har jag många förtroendeuppdrag inom kyrkan, vilket har gjort mig väl förtrogen med de problem som Finlands evangelisk-lutherska kyrka och dess församlingar och stift brottas med. I strategiarbete på olika nivåer i kyrkans hierarki har det ofta kommit i mitt sinne att också för att lösa detta problem skulle det inom kyrkans väckelseorganisationer finnas kunnande. För dessa är verkliga folkrörelser, vars verksamhet under hela sin existens är uppbyggda på vanliga kristnas kall att tjäna med sina gåvor och bygga Guds rike genom att ta ansvar, understöda, ge och be. Dessutom kombinerar de en djup kunskap om Bibeln och den lutherska läran i praktiken med en kärlek till mission och en lång erfarenhet av att ta hand om finländarnas trosliv med knappa ekonomiska resurser. De har också stor erfarenhet av att predika evangeliet i olika kulturer, vilket säkert skulle vara till hjälp när det gäller att nå invandrare för att leda dem till församlingarnas gemenskaper.

Eftersom kyrkans roll i vårt samhälle snabbt förändras från en majoritetskyrka till en minoritetskyrka och de gamla

administrativa strukturerna visar sig vara alltför betungande att upprätthålla, vore det klokt att ta på sig läsglasögonen och titta närmare.

Väckelse- och missionsorganisationerna har länge kunnat utföra sina uppgifter i den verklighet som folkkyrkan går emot. Kanske finns det något att lära av dem. I kyrkliga medier målar man gärna dessa organisationer som orsaken till oro och problem. Tänk om det ändå inom dem kunde finnas lösningar på kyrkans problem?

Man kan också få Cocis-flaskan att brusa genom att tillsätta något som inte hör hemma där t.ex. salt eller Mentos-pastiller. Kanske är det just detta som kyrkans brusande handlar om. Lärar som inte hör hemma i kyrkan har förts in i den och bruset är bara ett tecken på att där fortfarande finns kvar en del av den ursprungliga bibliska och lutherska andligheten. I det här fallet är turbulensen ett tecken på liv.

SOILI HAVERINEN 1.7.2024

(WWW.DEEPL.COM/TRANSLATOR OCH PER-OLE HJULFORS)

ANSLUT DIG TILL STI-TEOLOGERNARS STÖDRINGAR

Utöver STI:s allmänna stöd finns nu möjlighet att ansluta sig till två av våra heltidsanställda teologers personliga stödringar. Ett starkt förbönsstöd är ovärderligt i detta arbete. Vi uppmantrar dig att gå med i en stödring, då kommer du också att få regelbundna e-postuppdateringar och aktuella böneämnen.

Vesa Ollilainen, teologiskt sakkunnig, ansvarar för teologisk forskning och undervisning, utveckling av utbildningen, produktion av skriftligt och digitalt material samt handledning av teologiska studier och avhandlingar.

Soili Haverinen, generalsekreterare, ansvarar för den operativa ledningen av STI:s arbete och förmansuppgifter, representerar STI gentemot olika samarbetspartner, teologisk undervisning, forskning och publikationsverksamhet.

Du kan ansluta dig till generalsekreterarens och/eller den teologiskt sakkunniges stödring genom att skicka ett e-postmeddelande till: soili.haverinen@sti.fi och vesa.ollilainen@sti.fi

Ekonomiskt stöd kan också riktas direkt till förmån för någondera teologens arbete:
Generalsekreterare, Soili Haverinen, MobilePay 10 936
Teologiskt sakkunnig, Vesa Ollilainen, MobilePay 11 008

När du gör en donation till ett konto, vänligen använd något av våra donationskonton (kontonummer på sidan 11) och dessa referensnummer: Generalsekreterarens referensnummer 42550, teologiskt sakkunniges referensnummer 42602.

Tack för att du är en del av STI:s supportteam!

(WWW.DEEPL.COM/TRANSLATOR OCH
TOMAS KLEMETS)

© PHILIPPE GUEISSAZ

©JANI LAUKKANEN

NORDISK TEOLOGIUTBILDNING PÅ LUTHERSK GRUND

TEOLOGISTUDIER UTANFÖR UNIVERSITETEN

Teologistudier för lätt tankarna till statliga universitet och teoretiska studier som inte förbereder en för andligt arbete. Vi känner till talesättet om teologistudenten som "började i Anden och slutade i Helsingfors". Det är en överdrift, men många studenter har mött en kritik av kristendomen förklädd i en fernissa av rättvisa och vetenskaplighet.

UNDER KONFERENSRESAN FICK SOILI HAVERINEN OCH VESA OLLILAINEN, UNDER LEDNING AV DANIEL JOHANSSON, ÄVEN MÖJLIGHET ATT BESÖKA STI:S SYSTEMINSTITUTION FÖRSAMLINGSFAKULTETEN (FFG) I GÖTEBORG. JOHANSSON ÄR TUTOR OCH LÄRARE I NYA TESTAMENTET VID FFG. TIMO LAATO, LEDAMOT AV STI:S STYRELSE, ÄR OCKSÅ LÄRARE I NYA TESTAMENTET VID FFG.

I de nordiska länderna är det dock möjligt att studera teologi utanför universiteten. I Norge, Danmark och Sverige finns det institutioner med en luthersk och väckelsekristen profil som kombinerar högkvalitativ forskning och undervisning, teologiska studier som tjänar kyrkan och en sporrande lärandegemenskap.

Helsjö-nätverket är ett nätverk av lutherska teologiska skolor som träffas varannan sommar i Sverige på Helsjö folkhögskola, 50 kilometer sydost om Göteborg. I nätverket ingår Fjellhaug internasjonale Høgskole från Norge, Menighetsfakultetet och Dansk Bibel-Institut från Danmark samt Församlingsfakulteten från Sverige. Teologiska Institutet i Finland har tidigare varit med, men under senare år har kontakten varit sporadisk. I år deltog dock STI:s generalsekreterare och sakkunnig i teologi vid nätverksmötet.

POTENTIALEN MED ACKREDITERAD UTBILDNING

Nätverket bildades 1999 och syftade ursprungligen till att främja kontakt och kommunikation mellan institutionerna. Under det senaste decenniet har det utvecklats till ett utbildningsnätverk av institutioner som arbetar nära tillsammans. Denna utveckling har sina rötter i Norges historia och politik för högre utbildning. Statligt finansierade högre utbildningsinstitutioner är ofta privatägda. I det norska nätverket

för högre utbildning ingår därför kristna aktörer. En av dessa är Fjellhaug i Oslo. Den ägs av Norsk Luthersk Misjonssamband, Nordens största missionsorganisation.

Fjellhaug har blivit en av det norska utbildningsdepartementet ackrediterad institution. Den har 400 studenter och både kandidat- och magisterprogram inom teologi och mission. Fjellhaug utbildar medarbetare till kyrkor och kristna organisationer, till exempel missionärer, pastorer och ungdomsarbetare.

Eftersom Fjellhaugs utbildningar är ackrediterade är de officiella, erkända utbildningar som kan användas för att söka till magister- eller andra utbildningar. Det finns ingen liknande utbildningsväg i de övriga nordiska länderna. Därför har det varit meningsfullt att bygga upp ett utbildningssamarbete under Fjellhaugs ledning. Harmoniseringen av utbildningssystemen inom det europeiska området för högre utbildning (den så kallade Bologna-processen), som underlättar gränsöverskridande utbildning och sysselsättning, är också en viktig faktor.

FÖRDJUPAT NORDISKT SAMARBETE INOM UTBILDNING OCH YRKESUTBILDNING

Det danska folkets behov och antalet studenter ledde till att tre campus skapades: Fjellhaug i Oslo, Menighetsfakultetet i Århus och Dansk Bibel-Institut i Köpenhamn. Samarbetet med Församlingsfakulteten i Göteborg sker genom att svenska studenter antas till Fjellhaugs multimodala utbildningsprogram, och Församlingsfakulteten erbjuder stödundervisning, studievägledning och en gemenskapsbaserad lärandemiljö för studenterna i Göteborg.

En liknande typ av samarbete förhandlas mellan Fjellhaug och STI, men där engelska vid behov ersätter "skandinaviska" i utbildningen. Planeringen kommer därför att fokusera på engelskspråkiga online-kurser för kandidatexamen och deras potential. Utbildningssamarbetet med Fjellhaug har flera fördelar: en ackrediterad och därmed i Finland accepterad utbildning, som teologiskt håller hög kvalitet och värdesätter lutherdomen och samtidigt är praktiskt inriktad, och för vilken det är möjligt att få studiemedel (och studielån) från Finland. Allt detta är genomförbart med rimliga resurser.

Det finns naturligtvis obesvarade frågor om starten av utbildningen. Det tar tid för studenter och STI att vänja sig vid hur det är att arbeta i en icke-finsk högre utbildningskontext. Men det finns skäl att vara hoppfull. Till och med försiktigt: det ser lovande ut.

TEXT: VESA OLLILAINEN
FOTO: STI FOTOARKIV

(WWW.DEEPL.COM/TRANSLATOR OCH
CHRISTIAN PERRET)

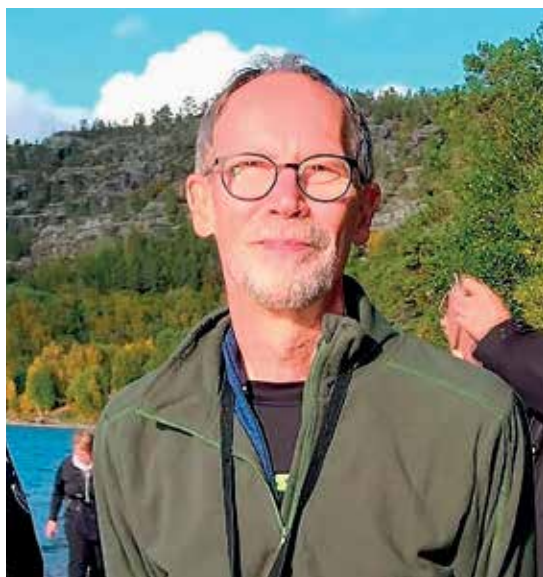
JUKKA MIKKOLA: "GOD TEOLOGI BÖRJAR MED STRÄVAN EFTER SANNING"

Jukka Mikkola är en välbekant syn i STI:s andakter och föreläsningar. Vad fick diplomingenjören att intressera sig för teologi?

Kan du först berätta lite om dig själv?

Jag är en sedan tre år pensionerad diplomingenjör från Esbo som mer än en gång har märkt ett slags tvärvetenskapligt och filosofiskt tänkande hos mig själv - eller åtminstone en längtan efter det. Jag är en reflekterande person, men jag har också en längtan efter konkreta experiment. När jag var yngre experimenterade jag med elektronik, nu när jag är pensionär experimenterar jag med att odla växter i liten skala. Jag studerade teknisk fysik och elektronik, och också forskningsarbete inom området intresserade mig när jag var ung. Men ganska snart gick jag över till industrin, tills jag vid 50 års ålder började förhandla om uppsägning - och började studera grunderna i pedagogik, och efter en kort tids arbetslöshet började jag en ny 10-årig period som lärare på en yrkeshögskola. Jag har en fru och två vuxna döttrar. Vi har en katt hemma som pockar på uppmärksamhet från mig och min fru.

Barndomshemmet var inte särskilt religiöst, men det fanns en tro på Gud. Konfirmationsundervisningen hade inte så stor inverkan på mitt trosliv, och det var först som ung vuxen, när jag träffade ungdomar som var verkligt troende, som det blev tydligt att Gud verkligen finns och

och är en verklig och konkret verklighet, även för en stillsam syndare som jag.

Du kommer ofta till STI och deltar i föreläsningar. Vad intresserar dig med teologi?

Teologin intresserar mig för att jag ska förstå kristendomen och även vår egen tid i förhållande till det förflutna - och till Bibeln. För några år sedan läste jag en grundutbildning i teologi vid ett öppet universitet. Kanske var det också inspirerat av kurserna i vetenskapsteori, utbildningsfilosofi och utbildningssociologi på lärarutbildningen, där jag blev intresserad av idéhistoria. Jag har märkt hur obskyra idéer om kristendomen kan vara i kaffebordsdiskussioner. Nu när jag har gått i pension har jag haft tid för sådana informella studier.

Vad anser du vara god teologi?

Teologi kan ha olika perspektiv och utgångspunkter. I en god teologi bör utgångspunkten vara öppet tydlig och sanningssökande - ibland till och med lite obehagligt. Enligt min mening utgår god teologi och teologisk reflektion från sanningssökandet, eller mer specifikt från Vägen, Sanningen och Livet – på Bibelns grund. Kyrkohistoria eller kyrkosociologi, å andra sidan, tittar mer på företeelser vars förhållande till Vägen, Sanningen och Livet och Bibeln skulle vara bra att undersöka.

Påverkar din yrkesmässiga bakgrund ditt sätt att se på teologiska frågor?

Vissa professionella reflektioner över teologiska ämnen kan ibland hittas. Till exempel kopplingen mellan benådning och industriell kvalitetsstyrning: hårda sanktioner ledde inte till god kvalitet utan till att problemen doldes. I samband med utbildning och fortbildning kommer å andra sidan frågan om människosynen upp. Å andra sidan har det varit intressant att lära sig att kristet tänkande också har varit positivt kopplat till vetenskapligt tänkande. Man kan också se av det vi har lärt oss inom fysiken att det mänskliga tänkandet tenderar att vara förenklande och reducerande. När en viss sak betonas kan en annan sak eller aspekt förbises. Människor konstruerar tankemönster som inte är hela sanningen. Det är intressant att fundera över vad som får människor att tänka på ett visst sätt. Även inom fysiken är de initiala förhållandena ofta avgörande.

Du var gärna med och hjälpte när STI

*flyttade till det nya kontoret. Vad motive-
rar dig?*

Det var ett sätt att göra "förnuftig gudstjänst" (Rom 12:1). Jag har ofta varit på STI föreläsningar och har lärt mig mycket där, så jag är glad över att ha kunnat hjälpa till konkret. Jag tror att STI:s betydelse är särskilt viktig för teologistudenter som vill ha ett "tryggt rum" eller en stödpunkt när de studerar i den postmoderna tidsåldern.

Vad betyder STI för dig?

STI är en plats där du kan lära dig mer om teologi i lagom stora paket. STI är en plats där du kan bredda dina egna kunskaper och insikter. Det är också trevligt att komma och höra andra människors tankar om olika ämnen. En föreläsning på plats skiljer sig från en föreläsning på nätet. Det är också trevligt att delta i en andakt före föreläsningarna: "... där två eller tre är församlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem." (Matteus 18:20)

Vilka hälsningar skulle du vilja skicka till teologistudenterna?

Håll dig till Sanningen och sök gemenskap med bibeltroende kristna, även när/om det kan finnas vissa teologiska eller doktrinära meningsskiljaktigheter. Vi kommer inte att vara perfekta här. Men livet är inte teologi, även om det kan granskas teologiskt. Livet är till för att levas, med och tillsammans med andra.

INTERVJU: SOILI HAVERINEN

FOTO: JUKKA MIKKOLAS

FOTOARKIV

(WWW.DEEPL.COM/TRANSLATOR OCH CHRISTIAN PERRET)

SAMARBETSAVTALET ÄR BETYDELSEFULLT ETT STORT STEG MOT EN ACKREDITERAD TEOLOGISK UTBILDNING

Teologiska institutet i Finland (STI) och norska Fjellhaug International University College (FIUC) har undertecknat ett samarbetsavtal (Memorandum of Understanding, MoU) 12.6.2024 i Helsingö, Sverige, för att erbjuda ackrediterad teologisk utbildning på universitetsnivå åt studerande som bor i Finland.

Möjligheten att erbjuda en ackrediterad teologisk utbildning åt dem som är intresserade av att studera teologi har

egentligen varit en dröm för STI under hela dess 36-åriga historia. När STI:s strategi förnyades senaste höst, beslöt man att göra denna dröm till en konkret målsättning, och nu har alltså även ett konkret steg tagits för att förverkliga målsättningen.

FIUC:s rektor Frank-Ole Thoresen och STI:s generalsekreterare Soili Haverinen undertecknade samarbetsavtalet vid FIUC:s konferens för samarbetsskolor i Helsingö den 12–13 juni, där också STI:s teologiska expert Vesa Ollilainen deltog.

Undertecknandet av avtalet har föregåtts av förhandlingar som förts på distans sedan i höstas, i vilka Haverinen och Ollilainen har deltagit som representanter för STI.

De samarbetsmodeller som man nu undersöker är hur man kunde erbjuda FIUC-studieprogram till studerande som är baserade i Finland. I praktiken kunde olika arrangemang komma i fråga, till exempel föreläsningbaserade studieprogram med sessioner i antingen Oslo eller Helsingfors, studieprogram online där STI tillhandahåller undervisningsutrymmen och kompletterande undervisning för studerande eller ett FIUC-studiecenter som etableras i Helsingfors.

Nu har planeringen nått den fas där man bygger upp innehållet i kursplanerna. Målet är att det hösten 2025 ska vara möjligt att påbörja studier som syftar till en Bachelor of Theology-examen på engelska, med möjlighet att studera på distans vid

FIUC:S REKTOR FRANK-OLE THORESEN OCH STI:S GENERALSEKRETERARE SOILI HAVERINEN UNDERTECKNADE SAMARBETSAVTALET I HELSJÖ DEN 12 JUNI

DELTAGARNA VID KONFERENSEN.
HELSJÖNS FOLKHÖGSKOLA BÖRJADE
SIN VERKSAMHET 1953.

STI:s lokaler. Studenterna kommer att kunna få studiestöd för sina studier och de som avlägger kandidatexamen kan sedan i vanlig ordning söka vidare till universitetens magisterprogram. FIUC har redan ett magisterprogram på norska och planerar att i framtiden även erbjuda ett magisterprogram på engelska.

FIUC är en privat teologisk högskola i Oslo som ägs av Norsk Luthersk Misjons-samband (NLM), Norges största missions-organisation. Alla FIUC:s studieprogram har varit formellt ackrediterade sedan 2001 och sedan 2018 har FIUC varit ackredite-rat som utbildningsinstitution. FIUC har utbildningssamarbete med Dansk Bibel Institut (DBI) och Menighedsfakultetet i

Danmark och med Församlingsfakulteten (FFG) i Sverige.

Utbildningssamarbetet kommer, om det genomförs, att innebära en utvidgning av FIUC:s teologiska utbildning till ett gemensamt nordiskt område. För STI:s del innebär det att vårt arbete tas till en helt ny nivå. Vi ber om era förböner för hela processen.

TEXT: SOILI HAVERINEN
FOTON: VESA OLLILAINEN OCH STI
FOTOARKIV

(WWW..DEEPL.COM/TRANSLATOR OCH
JAKOB DAHLBACKA)

SOMMARENS ANDLIGA EVENEMANG ÄR OCKSÅ EN INBJUDAN TILL GUDS RIKE

Många väckelserörelser bjuder på sommarfester. Människor samlas för att träffa andra kristna. En kristen måste kämpa mot många frestelser. Ofta kan man befinna sig i ett läge där hjärtat är fyllt av vantro. Den egna vandringen har inte varit fläckfri och hjärtat har kallnat. Då ger mötet med en annan troende uppmuntran och styrka. Vi kan dela med oss av våra egna erfarenheter och stödjande varandra på vår trosvandring.

En viktig anledning till att ordna sådana evenemang är att föra vidare kallelsen till Guds rike. Det kan finnas människor som vandrat med Jesus i sin ungdom och människor för vilka trosfrågorna inte har någon betydelse i deras liv. Skulle det kunna vara ditt uppdrag att kallade de icke-troende eller de förlorade sönerna och döttrarna till det sanna livet? Ett liv som bara tron på Herren Jesus kan ge.

I vår tid finns det starka krafter som vill rubba grunden för vår tro - Bibeln. Många menar att den inte är Guds uppenbarelse utan något annat. Som resultat av detta har vår förståelse både av Gud och människan förändrats. Samtidigt har också kunskapen om hur människan blir frälst och salig inför Gud försvagats. Man har lämnat bort sådant som är svårt att förstå. Det viktigaste av det bortlämnade är kunskapen om syndafallet. När syndafallet inte är något verkligt, blir synen på människan snedvriden. Gud accepterar då helt människan sådan hon är.

Vad blir följderna av denna utveckling? Det finns en stor grupp människor som i

sina hjärtan känner att de har brutit mot Guds vilja. Ändå hör de från prästens eller till och med från biskopens mun att allt är i sin ordning och står väl till. Kallelsen till Guds rike måste därför proklameras med större kraft än tidigare.

Känner du, käre läsare, i ditt hjärta att din egen vandring inte varit oklanderlig? Då får du tro att alla dina fel, misstag och försummelse är förlåtna i vår Herre Jesus namn och på Golgata utgjutna blod. När du tror att detta gäller dej själv, får ditt hjärta bli fyllt med Guds frid.

TEXT: MATTI RAHJA, ORDFÖRANDE FÖR FÖRENINGEN "RAUHAN SANA"
FOTO: MATTI RAHJAS FOTOARKIV

(WWW.DEEPL.COM/TRANSLATOR OCH ULF EMELEUS, OCKSÅ SIDAN 12)

KYRKHELG NORD ”Följ mig”, Karleby 20.-22.9.

* Du är varmt välkommen på Kyrkhelg efter sommaren! Teologiska institutet i Finland är en av arrangörerna

* Lektioner, seminarier, program för barn och ungdomar

www.kyrkhelg.fi

Adressen Kajsaniemigatan 4 A, 7. vån.
00100 Helsingfors

Telefon 09 668 9550

E-post sti@sti.fi
förnamn.efternamn@sti.fi

Hemsida www.sti.fi

Bank

Danske Bank
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea
FI66 1555 3000 1169 14, NDEAFIHH

MobilePay 51533

Annställda

generalsekreterare Soili Haverinen
sekreterare Kirsi Kuru
sakkunnig i teologi Vesa Ollilainen

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.

Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och läsesalar.

Öppet under perioderna kl. 9–16.
Stängt 3.6.-23.8.

Styrelsens ordförande

verksamhetsledare Tom Säilä,
Luth. Evangeliföreningen i Finland

Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Såningsmannen
Bedjarrörelsen i Västra Finland
Finlands ev.luth. Folkmission
Luth. Evangeliföreningen i Finland
Finska Bibel-institutet
Sv.Luth. Evangeliföreningen i Finland
Laestadianernas Fridsföreningars Förbund och
Missionsförbundet "Rauhan Sana"

Finansieras av frivilliga bidrag.

Medlemsavgift för understödande medlemmar:
50 €/år (studerande gratis, kollektiv 100 €).

Bokgåvor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Insamlingstillstånd i Finland

RA/2020/1362 som började 1.1.2021 och är giltigt tills vidare.

Publicerar den teologiska tidskriften *Iustitia*.

Informationsbladet *Hörnstenen (Kulmakivi)* sänds till understödande medlemmar.

ISSN 2243-075X (Print)
ISSN 2243-0768 (Online)

PÄRMBILD OCH BAKBILD I DENNA TIDNING:
KIRSI KURU, SOMMARBLOMMOR

Posti Green

TEOLOGISKA
INSTITUTET I FINLAND
KAJSANIEMIGATAN 4 A
00100 HELSINGFORS

VÄLSIGNELSE AV DE NYA LOKALERNA OCH ÖPPNING AV HÖSTSÄSONGEN

Vi inleder institutets höstsäsong med att tillsammans tacka för våra nya lokaler och be om Guds välsignelse över allt arbete som kommer att ske i dem torsdagen den 5 september 2024.

13:00 Välsignelse av lokalerna, Vesa Ollilainen

14:00 Invigningskaffe

15:00 Inledande diskussion "Spricker kyrkan på äktenskapsfrågan?", moderator Soili Haverinen

OBS! Ny adress: Kajsaniemigatan 4 A, 7:e våningen, Summer "STI" på gatuplan.
VÄLKOMMEN!

DEN BLOMSTERTID NU KOMMER MED LUST OCH FÄGRING STOR. NU NALKAS LJUVLIG SOMMAR
DÅ GRÄS OCH GRÖDA GROR. DEN BLIDA SOLEN VÄCKER, ALLT DET SOM VARIT DÖTT. DEN ALLT
MED GRÖNSKA TÄCKER, OCH ALLT BLIR ÅTERFÖTT. (PSALM 535)